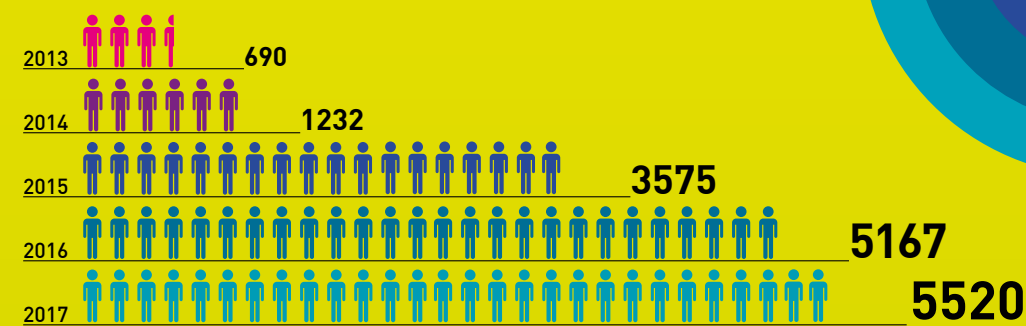

GROEI!

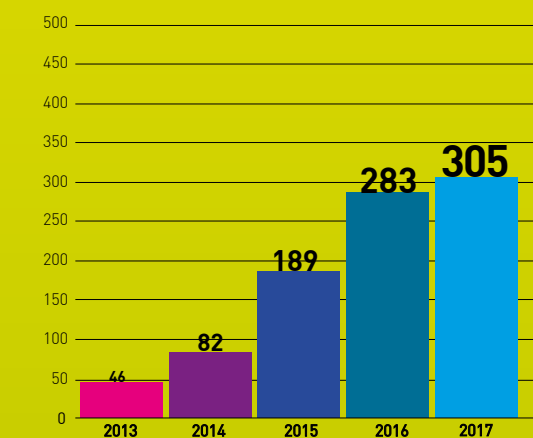
De afgelopen jaren worden er steeds meer riviertrajecten opgeschoond met steeds meer partijen en actieve burgers. De resultaten uitgedrukt in cijfers:

VRIJWILLIGERS

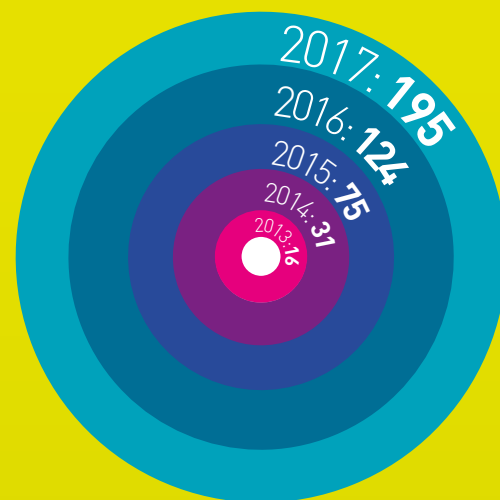
OPRUIMACTIES

Aantal opgeruimde trajecten*

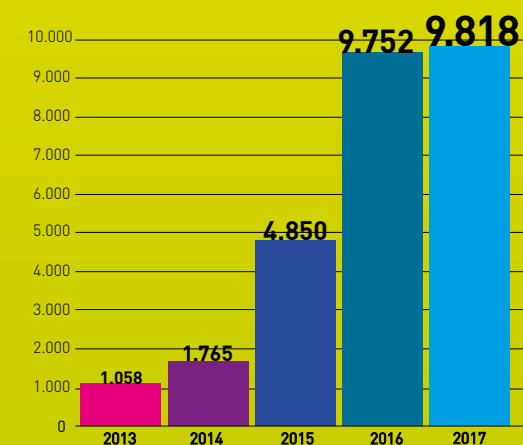
* Een traject is 1 tot 2 km.

PARTIJEN

Dat is
44.000 kg.
afval, met de
hand verzameld
in 1 jaar tijd!

Vuilniszakken*

* Een vuilniszak bevat gemiddeld 4,5 kg zwerfafval

HAAK JE AAN?

Hoewel we met elkaar mooie resultaten hebben bereikt, zijn we er nog lang niet. Plastic soep vraagt om continue aandacht en urgentie. Daar kan iedereen op zijn en haar manier een bijdrage aan leveren. Door aan te sluiten bij één van de regionale netwerken bijvoorbeeld. Of door gebruik te maken van de zwerfafvalophaalregeling. Maar ook door mee te doen met een opruimactie. Of door ervoor te zorgen dat de aanpak van zwerfafval in rivieren een plek in beleid krijgt, zodat we werken aan een structurele aanpak waarmee ook de financiering is geregeld. Wil je weten wat jij kunt doen, ga dan naar www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/afvalscheiding/zwerfafval/

TEKST EN VORMGEVING

Communicatiebureau de Lynx in samenwerking met Rijkswaterstaat.

Deze brochure is mede tot stand gekomen door een financiële bijdrage vanuit het EFMZV fonds.

SAMEN SCHOON SCHIP MAKEN

In onze oceanen en zeeën drijft steeds meer plastic afval, dat bekend staat als de plastic soep. Dit komt vooral van afval dat we op land weggooien. Zwerfafval stroomt via diverse watergangen zoals beken, kanalen, vaarten, grachten en geulen via onze rivieren naar de Noordzee en het IJsselmeer. Na hoogwater is al dat rivierafval goed zichtbaar op de oevers. Plastics verdwijnen niet uit zichzelf en vormen een gevaar voor de gezondheid van mens en dier.

In Nederland werken daarom zo'n 200 partijen samen om het onderwerp hoog op de lokale en regionale agenda te zetten, te werken aan bewustwording, preventie en de aanpak van bronnen. Maar liefst 5000 actieve burgers zetten zich in voor hun rivier en oevers, voor schoner water en een schone zee.

SAMENWERKING SCHONE RIVIEREN

Zwerfafval is van niemand en daardoor van iedereen. Om het probleem bij de bron aan te pakken is samenwerking essentieel. Hoe meer organisaties en mensen actief zijn en zich verantwoordelijk voelen, hoe groter de bewustwording en actiebereidheid om iets te doen.

In Nederland zijn op grote schaal mensen actief om de rivieren in ons land schoner te krijgen: gemeenten, provincies, waterschappen, waterleidingbedrijven, Rijkswaterstaat, afvalinzamelaars, terreinbeherende organisaties, recreatieondernemers, Wereld Natuur Fonds, bedrijven, lokale verenigingen en vele vele anderen zetten zich in voor een schone rivier en lokale wateren.

Dit gebeurt binnen negen regionale netwerken, gefaciliteerd door Rijkswaterstaat en provincies:

Schoon Haringvliet	Schone Rijn
Schone IJssel	Schone Rotterdamse Havens
Schone Lek	Schone Schelde
Schone Maas Brabant	Waaljutters
Schone Maas Limburg	

Elk riviernetwerk heeft z'n eigen lokale aanpak. Met elkaar bespreken deelnemers van de netwerken wat nodig is om het afval uit de rivieren te krijgen, leren ze van elkaars kennis en successen, onderzoeken ze het soort afval langs en in de rivieren, werken ze aan preventiemaatregelen, worden vangtechnieken in water getest en organiseren ze opruimacties.

ACTIES

Ophaalregeling zwerfafval

Om te stimuleren dat zwerfafval georganiseerd en in samenwerkingsverbanden wordt opgeruimd, heeft Rijkswaterstaat een landelijke Zwerfafvalophaalregeling in het leven geroepen. De regeling maakt het mogelijk dat Rijkswaterstaat het door derden ingezamelde zwerfafval kosteloos afvoert en verwerkt.

Afvalonderzoekers

IVN, Plastic Soep Foundation en Stichting de Noordzee leiden vrijwilligers op tot afvalonderzoeker. Met behulp van een onderzoeksprotocol tellen zij het afval langs de rivieren en delen zij dit via categorieën in. Zo ontstaat er met citizen science inzicht in de herkomst van het afval en kan samen met 'de bron' gezocht worden naar oplossingen. schonerivieren.org

Zien is geloven

De zwemclub, ANWB-leden, de plaatselijke fanfare, de voetbalvereniging zetten zich in voor een schone rivier. Veel riviernetwerken betrekken verenigingen bij het opschonen van een riviertraject. De ervaring leert dat mensen hier in oorsprong aan mee doen uit loyaliteit naar hun club. De winst is groot, want zien is geloven. De confrontatie met al het zwerfafval in de uiterwaarden maakt mensen ervan bewust dat plastic soep dichterbij is dan gedacht.

Alaaf!

In het zuiden van ons land is Carnaval een volksfeest dat bij de identiteit van de inwoners hoort. Het riviernetwerk Schone Maas wil de feestvreugde niet drukken, maar vraagt bij gemeenten aandacht om confetti van een vergankelijk materiaal te gebruiken in plaats van kunststof.

The Great Bubble Barrier

The Great Bubble Barrier is een simpel maar doeltreffend concept: een groot bellesscherm in de rivier vangt het plastic groter dan 5 mm in de waterkolom af en vormt geen hinder voor schepen en vissen. Het concept is mede ontwikkeld door Rijkswaterstaat, Deltares en BAM/van den Herik en uitgebreid getest in de IJssel. Het bellesscherm kan geplaatst worden in rivieren, grachten, bij sluizen en gemalen.

Ideeën stromen langs de IJssel

In het participatieproject Schone IJsseloever worden inwoners gevraagd om in beweging te komen voor schone oevers langs de IJssel, vrij van zwerfafval. Inwoners en ook middelbare scholieren worden uitgedaagd om zelf oplossingen te bedenken voor schonere oevers. Dat gebeurt onder de noemer: droom, denk, deel en doe!

Piepschuim in de Koornwaard

In de Koornwaard, een grote zandwinningsplas bij Den Bosch werd bij de opschoonacties in 2016 en 2017 uitzonderlijk veel piepschuim en ander zwerfafval aangetroffen. De ontgronder K3 Delta, Natuurmonumenten, waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, IVN, omwonenden en de jachthaven zoeken samen uit hoe het afval op deze plek komt en hoe het is af te vangen. Als tijdelijke maatregel is door K3 Delta een bellesscherm aangebracht en voor de lange termijn wordt onderzocht of de afvangtechniek 'Shoreliner' van Tauw, die ook goede diensten doet in de Havens van Rotterdam, een oplossing biedt.

Die handschoenen pakken we op!

Johan van den Hout Gedeputeerde Provincie Noord-Brabant

Alle actieve deelnemers wil ik graag bedanken. Een pluim voor de mensen die hun verantwoordelijkheid nemen. Voor wie nog niet overtuigd is: Houd zwerfafval vooral in de hand.

Succes kent vele vaders

Ruud Splithoff, directeur Leefomgeving Rijkswaterstaat:

Rijkswaterstaat hecht veel waarde aan schone oevers en rivieren en maakt daarom serieus werk van de aanpak van de plastic soep. Zo faciliteren we met de ophaalregeling zwerfafval het inzamelen van zwerfafval van opruimacties. Maar voorkomen is beter dan genezen. Om gericht maatregelen te kunnen nemen is meer inzicht nodig in de herkomst van het afval. In onze netwerken zetten we hier op in. We voeren gesprekken met bedrijven en (recreatie) ondernemers en stimuleren hen tot het nemen van maatregelen. Alleen samen lossen we de plastic soep op!

Plastic soep raakt iedereen

Marja Roza (op de foto in beige jas), voormalig wethouder Economie, Toerisme & Recreatie, Wonen en Milieu van de gemeente Hellevoetsluis:

Plastic soep is niet alleen een probleem ver weg in de zee, maar raakt iedereen. Want schoon water in onze rivieren is belangrijk voor drinkwater, landbouw, visserij en voor onze eigen gezondheid. We moeten bij mensen tussen de oren krijgen dat alles wat je weggooit in de natuur, niet automatisch oplost. We moeten dit probleem echt met elkaar aanpakken.

